

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih: 01 Ekim 2024
Sayı: 7201

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Özdemir Göktaş* tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını talep ederim.

Saygılarımla.

Doç. Dr. Gökhan GÜNAYDIN

**İstanbul Milletvekili
CHP Grup Başkanvekili**

Günümüz demografik verilerine göre ülkemiz, her ne kadar genç bir toplum görünümünde olsa da önümüzdeki on yıllar içerisinde yaşlı bir toplum yapısında olma yolunda hızla ilerlemektedir. Ortaya çıkan demografik ve sosyolojik değişimler, yaşlılık konusunun önümüzdeki yıllarda daha karmaşık sorunlar olarak karşımıza çıkacağını ortaya koymaktadır. TÜİK'in derlediği veriler 2023 yılında Türkiye'de çocuk nüfusun oranının gerilediğini; 65 yaş ve üzeri yaştaki nüfus oranında da yükseliş olduğunu gösteriyor. 2021'de Türkiye nüfusunun yüzde 9,7'sini yaşlı nüfus oluştururken bu oran 2023'te yüzde 10,2'ye ulaşmıştır.

Ülkemiz yaşlı nüfusu son beş yılda yüzde 21,4 artarak 2023 yılında 8 milyon 722 bin 806 kişiye ulaşmış olsa da yeterli sayıda huzurevi yok. Devlet huzurevlerinde yaşlı nüfusun yalnızca yüzde 0,19'u (16 bin 624 kişi) kalabilmektedir. 2012 yılında Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlı 106 huzurevinde 10 bin 961 yaşlıya bakım hizmeti verilirken 12 yıl sonra huzurevi sayısı yalnızca 168'e yükselmiş; bakım hizmeti alan yaşlı sayısı ise 14 bin 704 kişi olmuştur. Ayrıca bugün diğer bakanlıklar ve yerel yönetimlere bağlı toplam 21 huzurevinde bin 920 yaşlımız bakım hizmeti almaktadır.

Özel huzurevlerinin fiyatları cep yakarken, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlı huzurevlerine geçtiğimiz ay fahiş bir zam yapıldı. Gerek yeni huzurevlerinin açılmaması gerekse son zamlar "sosyal devlet" ilkesine bağlı kaldığı iddiasındaki AKP iktidarının bu alanları giderek daha fazla piyasanın acımasız eline bırakacağını işaret ediyor.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, yurt genelindeki huzurevi ve yaşlı bakım rehabilitasyon merkezlerine gönderdiği 29 Ağustos 2024 tarihli resmi yazıda, yaşlı bakımında artan maliyetler nedeniyle ücretlerde düzenlemeye gidildiğini bildirerek, Eylül ayından itibaren zamlı tarifeye geçilmesini istemiş; merkezlerin aylık ücretlerine yüzde 200 ila 400 arasında zam yapılmıştır. Yapılan bu zamlar AKP iktidarı, asgari ücret düzeyinde dahi maaş alamayan ve devlete ait huzurevlerinde kalan emeklileri ve ailelerini ağır bir yükün altına daha sokmuştur. Bakanlığın talimatı sonrasında 3 bin 551 TL olan tek kişilik oda ücreti 10 bin 652 TL'ye çıkmış; 3 bin 110 TL olan çift kişilik odanın kişi başı ücreti ise 9 bin 331 TL'ye; eşleriyle birlikte kalanların süit oda ücreti ise 4 bin 834 TL'den 17 bin 336 TL'ye yükselmiştir. Konunun basına yansısıyla toplumun her kesiminden yükselen tepkiler ve eleştiriler üzerine medyaya zamların geri alındığı haberleri yansımıştır. Yeniden güncellenen huzurevi fiyatlarında ise gözle görülür bir değişim yaşanmamış; alınan katkı payları bu kez de yüzde 200 ile 260 oranında artırılmış; kişi başı 3 bin 110 TL olan katılım payı yüzde 200 zam görerek 9 bin 331 TL'ye çıkartılmıştır. Ancak yeniden düzenlenen fiyat artışları kamuoyunun gündeminden hala düşmemiştir. Her huzurevinden farklı haberler gelmeye devam ettiği halde bakanlığımız konuya ilişkin henüz

resmi bir açıklama yapmamıştır. Nitekim tarafımıza ulaşan bilgilere göre huzurevlerine sığmayan sınırlı sayıdaki yoksul emekli vatandaşımızı yerinden edecek fahiş zamlar, ülke genelinde farklılık göstererek uygulanmaktadır.

Bu bağlamda;

1. Demografik göstergeler nüfusun hızla yaşlandığını gözler önüne sererken; kentleşme ve geleneksel aile yapısının giderek çözülmesiyle birlikte aile bakımı yerine evde veya kurumda yaşlı bakımı öncelikli hale geldiği halde iktidarda olduğunuz son oniki yılda bakanlığınıza bağlı huzurevi sayısının yalnızca 62 adet artışla 106'dan 168'e; 10 bin 961 kişiden 14 bin 704 kişilik kapasiteye ulaşmasını nasıl açıklıyorsunuz?
2. Her geçen gün daha fazla yoksullaşan, temel ihtiyaçlarını dahi karşılayamayan emeklilerimizin, huzurevlerine rekor başvuru yaptığı haberleri doğru mudur? Son beş yılda (yıllar itibariyle) huzurevlerine başvuru yapan kaç kişi olmuştur? Son beş yılda başvurularda yüzde kaç artış kaydedilmiştir? Yıllar itibariyle bu başvurulardan kaç olumlu sonuçlanmış ve bir huzurevine yerleştirilmiştir?
3. 2024 yılı itibariyle bakanlığınıza bağlı huzurevlerine kaç başvuru yapılmış, kaç kişinin başvurusu olumlu sonuçlanmış? Huzurevlerinde kalmak için sıra bekleyen kaç kişi vardır? Sıra bekleyen vatandaşlarımız için nasıl bir strateji izlenmektedir?
4. Devlet huzurevlerinde ücretsiz kalan kişi var mıdır? Kaç kişidir? Huzurevi olmayan iller hangileridir? Bakanlığınıza bağlı huzurevlerindeki normal bakım yatak arzının, özel bakım yatak arzının, aktif olarak kalınan yatak arzının ve yatak kapasitesinin 60 ve üstündeki yaştaki nüfusa göre dağılımı nasıldır? Huzurevlerinde bakım hizmetlerinden sorumlu personel dağılımı nasıldır?
5. Huzurevi ve yaşlı bakım merkezlerinin sayısı ve kapasitesinin artırılmasına yönelik bir eylem planınız var mıdır?
6. Bakanlığınız tarafından 2014 yılı itibariyle huzurevi ücretlerine hangi oranlarda zam yapılmıştır? Zamların gerekçesi nedir? Zam oranları belirlenirken emeklilerin bu yükü kaldırıp kaldıramayacağı hesaplanmış mıdır? Bu artışın ekonomik ve sosyal boyutlarına ilişkin bir çalışmanız var mıdır? Yapılan zam oranları ülke genelinde faaliyet gösteren huzurevlerinin tamamına eşit şekilde yansımış mıdır? Farklılık varsa denetlenmekte midir?
7. Huzurevlerinde kalanlar için katılım paylarındaki artışların emekli aylıklarındaki artışlara göre belirlenmesi, son yapılan fahiş fiyat artışlarının geri çekilmesi ve devlet desteğinin artırılmasına yönelik bir çalışmanız var mıdır?
8. Bakanlığınıza bağlı huzurevlerine yapılan fahiş artışları dikkate alarak daha yüksek bedel istemeye başlayan özel huzurevlerinin keyfi piyasacı uygulamalarına karşı gerekli düzenlemeler yapılacak mıdır? Bu konuda ne tür önlemler alınacaktır?
9. Huzurevi ücretlerinin belirlenmesinde şeffaflık ilkesini gözeterek, düzenli aralıklarla güncellemeleri denetlemeyi düşünüyor musunuz?
10. Asgari ücret altında maaş alan emeklilerimizin barınma krizini çözmeye yönelik bir çalışmanız var mıdır?